

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7CdoR/11/2025
Identifikačné číslo spisu: 1115205574
Dátum vydania rozhodnutia: 24.02.2026
Meno a priezvisko: JUDr. Martina Valentová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2026:1115205574.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci starostlivosti súdu o toho času plnoletú X. H., narodenú XX. X. XXXX, bývajúcu u matky a maloletú H. H., narodenú XX. E. XXXX, bývajúcu u matky, v konaní zastúpenú procesným opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava, Vázovova 7, deti matky Mgr. H. M., narodenej XX. E. XXXX, L., R. XXXX/XX, právne zastúpenej advokátkou doc. JUDr. Lilou Bronislavou Pavelkovou, PhD., Bratislava, Čajkovského 7, a otca Ing. H. H., narodeného XX. E. XXXX, L., F. XX/X, právne zastúpeného Advokátskou kanceláriou VERIONS, s.r.o., IČO: 47239441, Bratislava, Radvanská 21, za účasti Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky, Bratislava, Štúrova 2, o zmenu úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom, o nariadenie neodkladného opatrenia v priebehu odvolacieho konania, vedenej na Mestskom súde Bratislava II pod sp. zn. B1-3P/15/2015 (pôvodne vedenej na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 3P/15/2015), o dovolaní otca proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave z 09. augusta 2024 č. k. 12CoPno/7/2024-2909 vydaného v priebehu odvolacieho konania vo veci 12CoP/42/2024, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Trnave rozhodujúc o návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia podaného počas odvolacieho konania (ďalej tiež „krajský súd“) uznesením z 09. augusta 2024 sp. zn. 12CoPno/7/2024 rozhodol tak, že konanie o návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia zastavil.

1.1. Z odôvodnenia napadnutého uznesenia vyplýva, že odvolacie konanie v právnej veci starostlivosti súdu o maloletú X. a H. vedené na Krajskom súde v Trnave vedené pod sp. zn. 12CoP/42/2024 bolo začaté na základe odvolania otca proti rozsudku Mestského súdu Bratislava II, č. k. B1-3P/15/2015-2557 zo dňa 11. októbra 2023. Otec v priebehu odvolacieho konania v poradí druhým návrhom navrhol, aby odvolací súd nariadil neodkladné opatrenie, ktorým sa domáhal v priebehu konania vo veci samej uložiť výchovné opatrenie, ktorým by bola matke maloletých uložená povinnosť podrobiť sa odbornému psychologickému poradenstvu v trvaní šiestich mesiacov a počas tohto obdobia najmenej v rozsahu jednej hodiny každý kalendárny týždeň za účelom odstránenia komunikačných problémov medzi rodičmi

vyplývajúcich najmä z jej výrazne negatívneho vzťahu k otcovi manifestovaného aj pred maloletými deťmi, pomôcť matke pochopiť a akceptovať fakt, že vo výchove a individuálnom osobnostnom vývoji ich spoločných detí má otec nezastupiteľnú úlohu. Taktiež sa domáhal nariadenia neodkladného opatrenia uložením výchovného opatrenia, ktorým by súd uložil povinnosť maloletej X., maloletej H. a otcovi podrobiť sa odbornému psychologickému poradenstvu v trvaní šiestich mesiacov a počas tohto obdobia najmenej v rozsahu jednej hodiny každý kalendárny týždeň, za účelom odstránenia odmietania otca maloletými deťmi, obnovenia vzťahu medzi maloletými deťmi a otcom a nápravy následkov dlhoročného odlúčenia otca a detí a konfliktov v rodine, a tým pomôcť maloletým deťom prekonať ich negatívne pocity, vyrovnať sa s nimi a napraviť aj ich zjavne narušené vzťahy k otcovi, starým rodičom ako aj svojim súrodencom maloletej U. a maloletemu H. s tým, že matka bude povinná zabezpečiť účasť maloletých detí X. a H. na realizácii výchovného opatrenia.

1.2. V napadnutom uznesení súd argumentuje, že uznesením Krajského súdu v Bratislave, č. k. 11CoPno/12/2021-1868 z 03. augusta 2021, bol zamietnutý návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia počas odvolacieho konania, ktorým sa domáhal nariadenia výchovného opatrenia uložením povinnosti maloletej X., maloletej H. a otcovi podrobiť sa odbornému psychologickému poradenstvu v trvaní dvanástich mesiacov v rozsahu najmenej jednej hodiny každý kalendárny týždeň, za účelom odstránenia odmietania otca maloletými deťmi, obnovenia ich vzťahu a nápravy následkov ich dlhoročného odlúčenia a konfliktov v rodine a uloženia povinnosti matke zabezpečiť účasť maloletých detí na jeho realizácii, tiež uloženia povinnosti matke podrobiť sa odbornému psychologickému poradenstvu v trvaní dvanástich mesiacov najmenej v rozsahu jednej hodiny každý kalendárny týždeň, za účelom odstránenia komunikačných problémov medzi rodičmi a pomoci jej pochopiť nezastupiteľnú úlohu otca v živote maloletých detí.

1.3. Podľa zistení súdu uznesením Krajského súdu v Trnave, sp. zn. 12CoPno/4/2024 zo dňa 27. mája 2024, bol zamietnutý návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia počas odvolacieho konania, ktorým sa domáhal nariadenia výchovného opatrenia uložením povinnosti maloletej X., maloletej H. a otcovi podrobiť sa odbornému psychologickému poradenstvu v trvaní 6 mesiacov. Krajský súd v Trnave dospel k záveru, že otec vtedy osvedčil podstatnú zmenu pomerov po rozhodnutí Krajského súdu Bratislava, sp. zn. 11CoPno/12/2021 z 03. augusta 2021, a preto pristúpil k preskúmaniu návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia po vecnej stránke. Počas odvolacieho pojednávania konaného dňa 24. júla 2024 z vyjadrení a výsluchu účastníkov konania vyplynulo, že Ústavný súd Slovenskej republiky konštatoval, že základné právo otca a maloletých detí na ochranu pred neoprávneným zásahom do súkromného a rodinného života, právo otca na starostlivosť a výchovu detí a právo maloletých na rodičovskú výchovu a starostlivosť bolo porušené z dôvodu dĺžky trvania právnej neistoty a obmedzená možnosť styku otca s maloletými zasiahla do ich práva na rodinný život v miere, ktorá odôvodňuje vyslovenie porušenia tohto základného práva. Neupravením styku otca s maloletými došlo k zásahu do výkonu práva rodiča osobne vykonávať starostlivosť a výchovu detí, ako aj do práva detí na rodičovskú výchovu a starostlivosť. Taktiež Európsky súd pre ľudské práva potvrdil porušenie práv otca a detí podľa Európskeho dohovoru o ľudských právach. Súdny za takmer 10 rokov konania neprijali opatrenia, ktoré by saneli práva otca a detí. Tento stav je v rozpore so zákonom o rodine a fakticky ide o pozbavenie rodičovských práv otca bez splnenia zákonom stanovených predpokladov. Otec navrhol prijatie a realizáciu série cieľných krokov na odstránenie porušovania práv. Navrhol, aby odvolací súd nariadil neodkladné opatrenie, ktorým by maloletým X. a H., matke a otcovi nariadil výchovné opatrenie, ktorého cieľom bude príprava maloletých na obnovu vzťahu s otcom, keďže iba dosiahnutie stavu, keď sa bude maloletým dostávať pravidelnej, rovnocennej a rovnoprávnej starostlivosti zo strany matky a otca, ako aj pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi, bude možné hodnotiť ako odstránenie súdmi nastoleného a udržiavaného stavu porušujúceho základné práva otca a maloletých. Uviedol tiež, že v konkrétosti prednáša rovnaký návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, aký navrhol v odvolaní, na ktoré sa odvoláva.

1.4. Posúdením obsahu návrhu preto odvolací súd dospel k záveru, že konanie o nariadenie neodkladného opatrenia vedené na Krajskom súde v Trnave pod sp. zn. 12CoPno/4/2024 tvorí neodstrániteľnú procesnú prekážku súdneho konania, ktorá zabraňuje, aby na súde v tej istej veci prebiehalo iné, neskôr začaté totožné súdne konanie, t. j. konanie vedené pod sp. zn. 12CoPno/7/2024, pričom totožnosť veci je daná totožnosťou predmetu konania (návrh na nariadenie neodkladného opatrenia na uloženie výchovného opatrenia maloletým X. a H., matke a otcovi), ako aj totožnosťou jeho

účastníkov a totožnosťou skutkových okolností, od ktorých sa odvodzuje právo (nutnosť poskytnutia psychologického poradenstva za účelom zmiernenia negatívneho vplyvu výchovy matky na maloleté, tým zlepšenie ich vzťahu s otcom a obnovenie vzájomných vzťahov).

1.5. Odvolací súd doplnil, že aj keby nešlo o jednoznačnú zhodu návrhu petitu (napr. rozdielne uvedený rozsah doby trvania výchovného opatrenia, alebo označenie iného zariadenia, v ktorom by sa výchovné opatrenie realizovalo), bolo by potrebné posudzovať skutkové okolnosti danej veci a ich prípadnú zmenu, ktorá je významná pre posúdenie prekážky rei iudicatae. V predmetnej veci však odvolací súd nezistil žiadne nové skutkové okolnosti, ktoré by mohli byť relevantným podkladom pre nariadenie nového neodkladného opatrenia. Otec pritom výslovne uviedol, že v konkrétnej prednáša rovnaký návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, aký navrhol v odvolaní, na ktoré sa odvoláva. Súčasne otec neuviedol, ani prokurátor Krajskej prokuratúry v Bratislave a procesný opatrovník, ani jednu zmenu skutkových okolností, ku ktorej by mohol odvolací súd prihliaďnúť a posúdiť návrh na nariadenie neodkladného opatrenia po vecnej stránke. Takúto skutkovú okolnosť nezistil ani odvolací súd po preskúmaní obsahu spisu, hoci je nepochybné, že maloleté deti majú naďalej odmietavý postoj z rovnakých dôvodov k otcovi, rodičia spolu nekomunikujú. Odvolací súd preto dospel k záveru, že v danom prípade za tohto skutkového stavu nebolo osvedčené splnenie zákonných podmienok pre preskúmanie nariadeného neodkladného opatrenia po vecnej stránke z dôvodu neodstrániteľnej procesnej prekážky rei iudicatae, a preto konanie o návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia počas odvolacieho konania zastavil (§ 161 Civilného sporového poriadku a § 230 Civilného sporového poriadku).

1.6. O trovách konania odvolací súd nerozhodoval, keďže toto patrí až konečnému rozhodnutiu (§ 262 ods. 1 Civilného sporového poriadku v spojení s § 396 ods. 1 Civilného sporového poriadku).

2. Proti uzneseniu podal otec dovolanie, prípustnosť ktorého vyvodzoval z ustanovenia § 420 písm. e) a f) CSP.

2.1. Podané dovolanie podľa § 420 e) CSP odôvodnil tým, že z obsahu spisu nijakým spôsobom nemožno indikovať, na základe čoho bolo určené zloženie senátu, v akom senát o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia napokon rozhodol. Dovolateľ tiež namietal, že ním opísaný postup vec rozhodujúceho senátu, ktorý považuje za postup v rozpore so zákonom, zakladá i dovolací dôvod založený na rozhodovaní vylúčenými sudcami.

2.2. Dovolateľ napadnutému uzneseniu tiež vytkol porušenie práva na spravodlivý proces v tom rozmere, že odvolací súd napadnutým uznesením nepostupoval procesne správne, keď konanie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia zastavil pre prekážku rei iudicatae, čím znemožnil uskutočňovať mu patriace procesné práva, a to osobitne právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia. V ďalšom otec dôvodí, prečo konanie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia nebolo možné zastaviť pre prekážku rei iudicatae, a odmietnutím sa vecou meritórne nezaoberať, hoci na to neboli dôvody, mu odňal právo na prístup k súdu a odoprel mu možnosť realizovať všetky ďalšie procesné oprávnenia spojené s návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia.

2.3. Dovolateľ navrhol dovolaciemu súdu napadnuté uznesenie zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

3. Dovolanie je v danom prípade podané vo veci starostlivosti súdu o maloletých, ktorá je od 01. júla 2016 upravená v CMP. Vzájomný vzťah medzi CMP a CSP je vymedzený v § 2 ods. 1 CMP (citovanom už súdom prvej inštancie), podľa ktorého sa na konania podľa tohto zákona použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak. CMP v ustanoveniach § 76 a § 77, obsahujúcich niektoré ustanovenia o dovolaní neustanovuje inak, ak ide o prípustnosť dovolania vo veciach starostlivosti súdu o maloletých; prípustnosť dovolania bolo preto potrebné posudzovať podľa ustanovení CSP.

4. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP), po zistení, že dovolanie podal v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) účastník konania - otec, zastúpený advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania; dospel k záveru, že dovolanie otca je potrebné ako neprípustné odmietnuť.

5. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

6. Otec prípustnosť podaného dovolania výslovne vyvodzoval z § 420 písm. e) a f) CSP, v zmysle ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd a súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

7. Najvyšší súd už v rozhodnutí sp. zn. 3Cdo/236/2016 (publikovanom v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky ako judikát R 19/2017) uviedol, že základným (a spoločným) znakom všetkých rozhodnutí odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné podľa § 420 CSP, je to, že ide buď o rozhodnutie vo veci samej, alebo o rozhodnutie, ktorým sa konanie končí. V prípade, že dovolateľ vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania z § 420 CSP, dovolací súd skúma prednostne, či ide o rozhodnutie v ňom uvedené; k preskúmaniu opodstatnenosti argumentácie dovolateľa o existencii procesnej vady konania v zmysle § 420 CSP pristupuje dovolací súd len vtedy, ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu uvedenému v tomto ustanovení. Ak je dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré nie je rozhodnutím vo veci samej, ani rozhodnutím, ktorým sa konanie končí, je z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 CSP irelevantné, či k dovolateľom namietanej procesnej vade došlo alebo nedošlo.

8. Z judikatúry najvyššieho súdu (R 21/2018 a R 76/2018) vyplýva, že rozhodnutie o neodkladnom opatrení, ktoré spĺňa kritérium prípustnosti dovolania „vo veci samej“, a/alebo ktorým sa „konanie končí“ v zmysle § 420 CSP, je také, ktoré konzumuje vec samu. Ide o prípady, kedy rozhodnutie o neodkladnom opatrení je iniciované a vydané ešte pred konaním vo veci samej, a zároveň na ktoré už nebude nadväzovať konanie vo veci samej. Povedané inými slovami, rozhodnutiami, ktoré konzumujú vec samu, sú také, u ktorých sa nepredpokladá, že budú po ich vydaní dotknuté meritórnym rozhodnutím vydaným v súvisiacej veci.

9. V posudzovanom prípade odvolací súd na návrh otca podanom v odvolacom konaní zastavil konanie o predmetnom návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia uložením žiadaného výchovného opatrenia v konaní vo veci samej, v ktorom konaní súd rozhodoval o návrhu na zmenu úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom.

10. Dovolací súd skúmal, či napadnuté uznesenie odvolacieho súdu je rozhodnutím vo veci samej, prípadne rozhodnutím, ktorým sa konanie končí. Rozhodnutím odvolacieho súdu vo veci samej je rozsudok, ktorým odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie buď potvrdzuje alebo mení, ale napr. i rozhodnutie o neodkladnom opatrení, ak samotné neodkladné opatrenie konzumuje vec samu (pozri rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 5Obdo/76/2016 a odbornú právnickú literatúru - Števček M., Ficová S., Baricová J., Mesiarkinová S., Bajánková J., Tomašovič M. a kol.: Civilný sporový poriadok, Komentár, Praha: C. H. Beck, str. 458). Taká situácia môže nastať v prípade návrhov na nariadenie neodkladného opatrenia podaných po skončení konania (pri splnení podmienok § 325 ods. 1 CSP). Rovnako v prípade návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia pred začatím konania, na ktoré nenadväzuje žaloba, resp. návrh na začatie konania podľa § 336 ods. 1 CSP, konanie končí rozhodnutím o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia a konzumuje vec samu. O rozhodnutie, ktorým sa konanie končí, by išlo aj v prípade, že súd musel vec skončiť procesne (pre existenciu prekážky vecného prejednávania odôvodňujúcej zastavenie konania alebo odmietnutie podania) bez toho, aby vec prejednal.

11. V danom prípade je nesporné a pre posúdenie prípustnosti dovolania podaného voči rozhodnutiu odvolacieho súdu významné, že dovolaním napádané uznesenie odvolacieho súdu, zastavujúce konanie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia pre prekážku veci rozhodnutej, bolo vydané počas priebehu konania vo veci samej. Po vydaní napadnutého rozhodnutia súd i naďalej pokračoval v konaní

veci zmeny úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom (t. j. v konaní vo veci samej), z čoho vyplýva len dočasnosť a predbežnosť napadnutého rozhodnutia do času konečného rozhodnutia o veci rozsudkom.

12. I keď sa otec odvolával na fakt, že rozhodnutím, ktorým sa konanie končí je aj rozhodnutie, ktorým súd musel vec skončiť procesne (pre existenciu prekážky vecného prejednanja odôvodňujúcej zastavenie konania alebo odmietnutie podania) bez toho, aby vec prejednal, čo bol daný prípad, dané konštatovanie by bolo relevantné iba za situácie, keby napadnuté rozhodnutie bolo rozhodnutím konečným (ani vo veci samej), čo ale nie je daný prípad.

13. Dovoláním napadnuté uznesenie odvolacieho súdu, ktorým bolo v štádiu odvolacieho konania zamietnutý návrh na nariadenie neodkladného opatrenia nemá podľa už uvedeného povahu rozhodnutia vo veci samej a nie je ani rozhodnutím, ktorým sa konanie končí. Dovolací súd sa preto nemal možnosť zaoberať posudzovaním opodstatnenosti namietaných vád dovolateľom.

14. O nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd nerozhodoval, nakoľko o ňom rozhodne súd prvej inštancie v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

15. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.